

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce Mgr. Marka Zimy v právní věci

žalobkyně:

R. B.

bytem X

zastoupená Mgr. Jiřím Tomolou, advokátem
sídlem V celnici 1034/6, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému:

Ministerstvo zdravotnictví

sídlem Palackého náměstí 375/4, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 6. 12. 2022, č. j. MZDR 31457/2022-3/PRO

takto:

- I. Rozhodnutí ministra zdravotnictví ze dne 6. 12. 2022, č. j. MZDR 31457/2022-3/PRO, a rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2022, č. j. MZDR 18896/2022-7/PRO, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 12 342 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Jiřího Tomoly, advokáta.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhá přezkoumání a zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí ministra zdravotnictví (dále také „ministr“), jímž byl zamítnut rozklad žalobkyně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 9. 2022, č. j. MZDR 18896/2022-7/PRO. Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o poskytnutí jednorázové peněžité částky za protiprávní sterilizaci podle zákona č. 297/2021 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžité částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o odškodnění protiprávních sterilizací“). Důvodem zamítnutí žádosti žalobkyně byla skutečnost, že sterilizace byla žalobkyni provedena na její vlastní žádost a po povolení sterilizační komise, přičemž tím poskytovatel zdravotních služeb postupoval v souladu s tehdy platnými předpisy.

Žalobní body

2. Žalobkyně namítla, že ministr v napadeném rozhodnutí postupoval při posouzení naplnění podmínek podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací v rozporu s platnou právní úpravou a současně se odchýlil od dosavadní rozhodovací praxe ministerstva.
3. Konkrétní podmínky pro to, aby bylo sterilizaci na zdravých pohlavních orgánech možno považovat za provedenou v souladu s tehdejší právní úpravou, byly následující:
 - a) souhlas nebo vlastní žádost dotčené osoby o provedení sterilizace (§ 27 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací);
 - b) existence indikace odůvodňující provedení sterilizace (§ 2 b) až g) ve spojení s § 3 směrnice), resp. rozhodnutí sterilizační komise o existenci takové indikace na základě vyšetření osoby, u níž má být sterilizace provedena (§ 5 ve spojení s § 8 směrnice); a zároveň
 - c) písemné poučení osoby, u níž má být sterilizace provedena, o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní, a podepsané prohlášení dané osoby, že toto poučení bere na vědomí a že s provedením sterilizace i za těchto podmínek souhlasí (§ 11 směrnice).
4. Žalobkyně má za to, že poslední z těchto podmínek naplněna nebyla. Absenci písemného poučení o následcích a míře reparaibility provedeného zákroku přitom nemůže zhojit ani existence žádosti o provedení sterilizace, ani schválení této žádosti ze strany sterilizační komise, když tyto tři podmínky je v souladu s rozhodovací praxí žalovaného nezbytné splnit kumulativně.
5. Žalobkyně uvedla, že odbor zdravotní péče žalovaného ve svém písemném posouzení zdravotnické dokumentace žalobkyně ze dne 7. 9. 2022 výslovně upozornil na skutečnost, že písemné poučení ve smyslu § 11 směrnice se v zdravotnické dokumentaci nenachází, konkrétně v tomto dokumentu bylo uvedeno, že *„ze zdravotnické dokumentace není jednoznačné, že byla žadatelka o významu a důsledcích zdravotního výkonu sterilizace poučena.“*
6. V této souvislosti žalobkyně také odkázala na důvodovou zprávu k zákonu o odškodnění, ze které jasně vyplývá, že *„u zákroků, při kterých dochází k intenzivnímu porušení tělesné integrity pacienta, je přitom důkladné poučení se všemi jeho složkami v nejvyšším zájmu pacienta i lékaře. Právě takovýmto zákrokem je bezesporu i sterilizace, jejímž důsledkem je trvalé zbavení plodnosti.“*
7. Žalobkyně se domnívá, že ani druhá podmínka nebyla naplněna. V protokolu o jednání sterilizační komise je uvedeno, že vyšetření žalobkyně proběhlo dne 21. 10. 1982, nicméně samotná žádost o provedení sterilizace je datována ke dni 22. 10. 1982 – k vyšetření žadatelky

o provedení sterilizace však mělo a mohlo zákonně dojít logicky až teprve v návaznosti na podání žádosti (srov. § 8 směrnice).

8. Důvodová zpráva k zákonu o odškodnění k této otázce uvádí, že *„pro posouzení, zda je v případě konkrétní osoby sterilizace indikována, zajistil předseda komise odborné vyšetření, na základě jehož závěrů komise rozhodla o zamítnutí či schválení žádosti a o svém rozhodnutí pořídila protokol“*.
9. Žalobkyně dále zdůraznila, že podstoupila pouze jediné vyšetření, a to až teprve po nástupu do nemocnice dne 17. 11. 1982. Je tedy zřejmé, že rozhodnutí sterilizační komise a její souhlas s provedením zákroku, nemohl být platně vydán, když před jeho vydáním nedošlo k vyšetření žalobkyně, na jehož základě by teprve mohla být shledána existence některé z indikací pro provedení zákonné sterilizace podle směrnice.
10. Žalobkyně dále namítla, že napadené rozhodnutí je v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného, který opakovaně potvrdil, že výše uvedené podmínky jsou kumulativního charakteru, a že právě absence poučení ve smyslu § 11 směrnice může založit odůvodněnost žádosti podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací. Žalobkyně odkázala na konkrétní případy, ve kterých se jednalo o sterilizaci provedenou na žádost pacientky (první podmínka) a po projednání a schválení žádosti sterilizační komisí (druhá podmínka).
11. Závěrem žalobkyně uvedla, že ministr v napadeném rozhodnutí podle jejího názoru vůbec nezohlednil materiální stránku věci a primární a nejdůležitější účel zákona o odškodnění, kterým je odškodnění obětí protiprávních sterilizací, kterého již není možné jinak právně dosáhnout. Právní úprava zákona o odškodnění protiprávních sterilizací, jak vyplývá z důvodové zprávy, má přitom směřovat *„k převzetí odpovědnosti státu za dříve způsobené zásahy do základních lidských práv. Vláda sice již dříve vyjádřila lítost nad prováděním sterilizací bez informovaného souhlasu, ovšem teprve ochota státu oběti těchto činů odškodnit, projevená v podobě přijetí předkládaného zákona, může být chápána jako skutečné převzetí odpovědnosti za dřívější porušování lidských práv“*.
12. Žalobkyně dále uvedla, že ministr v napadeném rozhodnutí nejenže účelově nezohlednil některé relevantní skutečnosti hovořící ve prospěch žalobkyně, ale nadto také předložené důkazy dezinterpretoval, přičemž se zároveň vůbec nevypořádal s některými námitkami žalobkyně, případně se s nimi vypořádal zcela nedostatečně. V důsledku tohoto postupu je podle názoru žalobkyně nutné považovat napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné.

Vyjádření žalovaného správního orgánu

13. Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
14. K žalobkyní namítané skutečnosti, že nedošlo k dostatečnému a řádnému poučení o důsledcích sterilizace, resp. o tom, že jí vůbec bude zákrok proveden, žalovaný uvedl, že v odůvodnění žádosti o sterilizaci je uvedeno, že důvodem, proč chce být žalobkyně sterilizována, je mimo jiné také skutečnost, že si další děti s manželem již nepřejí. Žalovaný má za to, že z daného dokumentu lze bez dalšího usoudit, že žalobkyni byla informace o důsledcích sterilizačního výkonu, stejně tak jako o jeho ireparabilitě, známa. Nadto měla žalobkyně z pohledu žalovaného dostatečné množství času na to, aby se v případě jakýchkoliv nejasností obrátila na personál nemocnice, v níž byla před sterilizací hospitalizována od 17. 11. 1982 do 1. 12. 1982, přičemž ke sterilizaci došlo až šestý den po hospitalizaci, tedy dne 23. 11. 1982.

15. K vyjádření odboru zdravotní péče Ministerstva zdravotnictví žalovaný uvedl, že ze spisu jasně vyplývá, že se jedná pouze o jeden z podkladů, který je hodnocen stejně jako kterýkoliv jiný podklad, přičemž zhodnocení věci představuje teprve meritorní rozhodnutí ministerstva, nikoliv dílčí názory shromážděné ve spisové dokumentaci.
16. K námitce týkající se vyšetření, které proběhlo dne 21. 10. 1982, přičemž žádost byla podaná den poté, žalovaný sdělil, že takovýto postup není směrnicí apriori vyloučen, neboť účelem tohoto vyšetření je zjištění zdravotního stavu a zjištění indikací a kontraindikací sterilizace, tyto informace byly členům sterilizační komise známy z příslušného chorobopisu žalobkyně a dále také právě na základě vyšetření ze dne 21. 10. 1982. Lpění na provedení speciálního (dalšího) vyšetření pro účely jednání sterilizační komise považuje žalovaný za formalismus.
17. K námitce, že účelem zákona o odškodnění protiprávních sterilizací je převzetí odpovědnosti státu za dříve způsobené zásahy do základních lidských práv, uvedl žalovaný, že v případě nezákonné sterilizace bylo v této praxi pokračováno i za podmínek současného demokratického právního státu, s nímž je tato praxe zcela neslučitelná. Žalovaný se sice ztotožňuje se základní tezí žalobkyně, avšak žalovaný je přesvědčen, že právní úprava přijatá zákonodárcem v podobě zákona o odškodnění protiprávních sterilizací tak, jak ji v žalobě prezentuje žalobkyně, je určena na prvním místě osobám, jež tento zákrok nezákonně podstoupily v poměrech již demokratického právního státu.
18. Co se týče sterilizací provedených před rokem 1990, je podle žalovaného nutné k této problematice přistupovat analogickým způsobem, jaký zvolil demokratický právní stát při zmírňování jiných křivd způsobených totalitním režimem. Jisté interpretační vodítko může poskytnout například bohatá judikatura restituční, založená na principu zmírnění toliko některých křivd, k nimž v tomto historickém období došlo. Je totiž suverénním rozhodnutím zákonodávce, které typy křivd považuje za hodné zmírnění a jakým způsobem toto zmírnění provede.
19. K námitce žalobkyně, v níž uvádí, že napadené rozhodnutí je v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného, žalovaný sdělil, že každé rozhodnutí je třeba posuzovat individuálně ve všech souvislostech případu. Podle žalovaného není žádný z uvedených případů obdobný v podstatných rysech jako případ žalobkyně, a nelze tak na základě uvedených rozhodnutí dojít k závěru, že by se žalovaný vychýlil ze své rozhodovací praxe.
20. K námitce nepřezkoumatelnosti žalovaný uvedl, že rozklad podaný žalobkyní byl velmi rozsáhlý a žalovaný tak námitky v něm uvedené rozdělil do tematických okruhů, se kterými se následně vypořádal a žádná z námitek žalobkyně nebyla ponechána bez reakce. Napadené rozhodnutí je řádně odůvodněné a je založeno na skutečnostech uvedených ve spise.

Replika žalobkyně

21. Žalobkyně opětovně zopakovala a rozvedla argumenty přednesené v žalobě. Zejména znovu zdůraznila, že žalovaný nezohlednil to, že žalobkyně nebyla písemně poučena o nezvratnosti sterilizačního zákroku. Dále pak, že vyšetření žalobkyně proběhlo dne 21. 10. 1982, nicméně samotná žádost o provedení sterilizace je datována ke dni 22. 10. 1982.
22. Žalobkyně také opětovně uvedla, že napadené rozhodnutí je v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného, nezohledňuje účel zákona, a znovu namítla, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Obsah správního spisu

23. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, soud zjistil, že dne 20. 6. 2022 podala žalobkyně na Ministerstvo zdravotnictví žádost podle § 6 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací. K žádosti žalobkyně přiložila zdravotnickou dokumentaci, ze které vyplynulo, že ke zdravotnímu výkonu zabraňujícímu oplodnění (sterilizaci) došlo dne 23. 11. 1982 v nemocnici Ostrava – Zábřeh, dnes Fakultní nemocnice Ostrava, se sídlem 17. listopadu 1790/5 708 52 Ostrava-Poruba (dále také „poskytovatel zdravotních služeb“). Dále v žádosti žalobkyně uvedla, že souhlasila se zákrokem, ale nevěděla, jaké jsou jeho následky, byla uvedena v omyl, že má nález na vaječnících, který by mohl bez adekvátní léčby vést k silné otravě.
24. Ministerstvo zdravotnictví si výzvou ze dne 20. 6. 2022 vyžádalo od poskytovatele zdravotních služeb kopii zdravotnické dokumentace žalobkyně týkající se provedení zdravotního výkonu sterilizace.
25. Poskytovatel zdravotních služeb předložil kopii zdravotnické dokumentace žalobkyně dne 11. 7. 2022, ze které je zejména patrné, že žalobkyně dne 22. 10. 1982 podala u Krajské nemocnice s poliklinikou Ostrava Žádost o provedení sterilizace, která byla schválena Sterilizační komisí této nemocnice dne 9. 11. 1982. Téhož dne bylo žalobkyni zasláno sdělení, kterým nemocnice žalobkyni oznámila, že její žádost byla schválena a vyzvala ji, aby se i s tímto sdělením dostavila do Krajské nemocnice v Ostravě – Zábřehu a dohodla přijetí do ústavního ošetřování. Sterilizace byla provedena dne 23. 11. 1982. Součástí zdravotnické dokumentace je i žalobkyní nepodepsaný *„Revers: Potvrzuji svým podpisem, že svobodně a bez nátlaku podstupuji navrženou operaci a svoluji, aby byla provedena takovým způsobem a v takovém znecitlivění, jak to uzná operatér za vhodné.“*
26. K obsahu zdravotnické dokumentace se na základě žádosti právního odboru žalovaného vyjádřil odbor zdravotní péče ministerstva zdravotnictví, který ve své zprávě ze dne 7. 9. 2022 konstatoval, že *„není jednoznačné, že byla žadatelka o významu a důsledcích zdravotního výkonu sterilizace poučena“*, neboť požadované prohlášení, že s provedením sterilizace žadatelka souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je tento zákrok reparabilní, v předložené dokumentaci nalezen nebyl.
27. Součástí správního spisu je také kopie listiny nazvané *„Svědectví“* manžela žalobkyně, který uvedl, že se sterilizací manželky nesouhlasil a že ani nevěděl, co to sterilizace je.
28. Žalobkyně byla písemností ze dne 18. 7. 2022 vyrozuměna o právu vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a o právu nahlédnout do spisové dokumentace. Zástupce žalobkyně tohoto práva využil a do spisu nahlížel dne 4. 10. 2022.
29. Po zhodnocení všech podkladů vydalo ministerstvo rozhodnutí ze dne 19. 9. 2022, č. j. MZDR 18896/2022-7/PRO, o zamítnutí žádosti o poskytnutí jednorázové peněžní částky osobám sterilizovaným v rozporu s právem.
30. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 6. 10. 2022 rozklad, který byl dne 2. 11. 2022 projednán rozkladovou komisí. Ministr zdravotnictví rozhodl rozhodnutím ze dne 6. 12. 2022, č. j. MZDR 31457/2022-3/PRO, tak, že rozklad jako nedůvodný zamítl.

Jednání před soudem

31. Při ústním jednání dne 26. 3. 2024 setrvali účastníci na svých dosavadních stanoviscích.

32. Zástupkyně žalobkyně kromě argumentace již uvedené v žalobě poukázala na to, že sterilizace byla provedena na ženách, aniž by bylo ověřeno, že skutečně chápaly význam zákroku a jeho nevratnost. Zdůraznila, že podmínky pro provedení sterilizace musí být posuzovány podle právní úpravy platné v době provedení sterilizace. Za zásadní důvod pro odškodnění považuje nadále absenci poučení pacientky o zákroku a jeho důsledcích. Žádost o sterilizaci totiž nemůže být za informovaný souhlas považována. Vzhledem k tomu, že žalovaný ani netvrdí, že by toto poučení bylo dáno, považuje obě napadená rozhodnutí za nezákonná. Rozhodnutí považuje také za nepřezkoumatelná a v rozporu s dosavadní praxí žalovaného.
33. Žalovaný odkázal na písemné vyjádření a uvedl, že informovaný souhlas v roce 1982 neměl stejnou podobu jako dnes. Ten se do právního řádu dostal až v roce 2001. Proto postačilo, aby v té době byly žadatelky o sterilizaci pouze ústně poučeny. To naplněno bylo, když je ze žádosti o sterilizaci patrné, že žadatelka si následků byla vědoma.
34. Soud u jednání konstatoval obsah správního spisu i obsah zdravotnické dokumentace, která byla do správního spisu založena poskytovatelem zdravotnických služeb. Provedl také důkaz žalobkyní předloženými rozhodnutími ministerstva zdravotnictví, kterými přiznalo jednotlivým žadatelkám jednorázovou peněžní částku ve výši 300 000 Kč za nezákonně provedenou sterilizaci (ze dne 8. 7. 2022, č.j. MZDR 7734/2022-7/PRO; ze dne 27. 7. 2022, MZDR 17835/2022-8/PRO; 3. 8. 2022, č.j. MZDR 5429/2022-8/PRO; ze dne 17. 10. 2022, č.j. MZDR 20110/2022-6/PRO; ze dne 23. 11. 2022, č.j. MZDR 10162/2022-10/PRO; ze dne 29. 12. 2022, č.j. MZDR 13082/2022-7/PRO; ze dne 5. 1. 2023, č.j. MZDR 32372/2022-6/PRO; ze dne 11. 1. 2023, č.j. MZDR 20030/2022-5/PRO), a také Zprávou o šetření ombudsmana ve věci zamítnutí žádosti o odškodnění protiprávní sterilizace ze dne 21. 11. 2023, sp. zn.: 2044/2023/VOP/MSE, č.j. KVOP-42821/2023.

Posouzení věci soudem

35. Městský soud v Praze ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán, jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (ustanovení § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů – dále jen „s. ř. s.“); přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí.
36. Žaloba je důvodná.
37. Předmětem sporu je otázka, zda má žalobkyně nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky za protiprávní sterilizaci podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací. Žalobkyně zejména namítá, že nebyla splněna třetí podmínka pro to, aby bylo sterilizaci na zdravých pohlavních orgánech možno považovat za provedenou v souladu s tehdejší právní úpravou, a to, že nebyla písemně poučena o nezvratnosti sterilizačního zákroku.

Právní rámec věci

38. Podle § 23 odst. 1 věta první zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o péči o zdraví lidu“) „Zdravotnický pracovník způsobilý k výkonu příslušného zdravotnického povolání informuje pacienta, popřípadě další osoby v souladu s § 67b

odst. 12 písm. d), o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích.“

39. Podle § 27 zákona o péči o zdraví lidu „Sterilizace se smí provést jen se souhlasem nebo na vlastní žádost osoby, u níž má být sterilizace provedena, a to za podmínek stanovených ministerstvem zdravotnictví.“
40. Podmínky (na něž odkazuje § 27 zákona o péči o zdraví lidu) byly stanoveny směrnicí ministerstva o provádění sterilizace ze dne 17. 12. 1971, č.LP-252.3-19.11.71. publikované ve Věstníku Ministerstva zdravotnictví č. 1-2 ze dne 29. února 1972 (dále jen „směrnice“).
41. Podle § 2 písm. b) směrnice „Sterilizace je přípustná, provádí-li se ve zdravotnickém zařízení na vlastní žádost nebo se souhlasem osoby, u níž má být sterilizace provedena, na zdravých pohlavních orgánech ženy, jestliže by těhotenství nebo porod vážně ohrozily život ženy nebo jí způsobily těžkou a trvalou poruchu zdraví.“
42. Podle § 3 věta před středníkem směrnice „Seznam indikací, jež mohou být důvodem k provedení sterilizace podle § 2 písm. b) až f), je v příloze těchto směrnic;“
43. Podle § 5 odst. 1 písm. b) věta první směrnice „O tom, že sterilizace je indikována, rozhoduje: v případech podle § 2 písm. b) až g) lékařská komise k tomu účelu ustavená (sterilizační komise).“
44. Podle § 11 směrnice „Je-li o žádosti rozhodnuto kladně, pošle předseda žadatelku (žadatele) s doporučením na ženské (urologické nebo chirurgické) oddělení, jehož vedoucí je členem komise. Zároveň tam zašle opis protokolu, který se stane součástí chorobopisu. Před zákrokem podepíše osoba, u níž má být sterilizace provedena, popřípadě její zákonný zástupce (opatrovník), prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparaibilní.“
45. Podle oddílu XIV. bod 3. Příl. Seznam indikací, jež mohou být důvodem k provedení sterilizace ke směrnici byla Indikace porodnicko-gynekologická: „Při více dětech, do 35. roku po čtyřech dětech, u žen po 35. roku věku po třech dětech.“
46. Podle § 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „Oprávněnou osobou je fyzická osoba, která se podrobila v období od 1. července 1966 do 31. března 2012 (dále jen "rozhodné období") ve zdravotnickém zařízení na území, které je součástí území České republiky, sterilizaci v rozporu s právem.“
47. Podle § 3 odst. 1 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „Sterilizací v rozporu s právem se pro účely tohoto zákona rozumí zdravotní výkon zabraňující plodnosti, k jehož provedení oprávněná osoba neudělila souhlas, nebo souhlas udělila při takovém porušení právních předpisů upravujících v rozhodném období provedení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti anebo za takových okolností, jež vylučují nebo vážně narušují svobodu a prostotu omylu uděleného souhlasu.“
48. Podle § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „Porušením právních předpisů a okolnostmi podle odstavce 1 se rozumí zejména působení na oprávněnou osobou v podobě jakéhokoli nátlaku, donucení či přesvědčování, aby se zdravotnímu výkonu zabraňujícímu plodnosti podrobila, jakož i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích.“

49. Podle § 3 odst. 3 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „*Má se za to, že podmínky podle odstavce 1 jsou splněny, pokud v souvislosti s provedením zdravotního výkonu zabraňujícího plodnosti byla oprávněné osobě poskytnuta dávka podle předpisů o sociálním zabezpečení, jejíž poskytnutí bylo vázáno na podstoupení zdravotního výkonu zabraňujícího plodnost.*“
50. Podle § 4 odst. 1 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „*Oprávněná osoba má nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky ve výši 300 000 Kč (dále jen "nárok").*“
51. Podle § 5 odst. 1 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „*O přiznání nároku rozhoduje ministerstvo.*“
52. Podle § 5 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací „*Na řízení o přiznání nároku se použije správní řád, pokud tento zákon nestanoví jinak.*“

Nepřezkoumatelnost

53. Soud nejprve přistoupil k posouzení námitky poukazující na skutečnost, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť dle žalobkyně ministr v napadeném rozhodnutí nejenže účelově nezohlednil některé relevantní skutečnosti hovořící v její prospěch, ale nadto také předložené důkazy dezinterpretoval, přičemž se zároveň vůbec nevypořádal s některými námitkami žalobkyně, případně se s nimi vypořádal zcela nedostatečně.
54. Správní soudy v minulosti opakovaně judikovaly, že zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů (či pro nesrozumitelnost) skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat. Rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů tehdy, jestliže správní orgán neuvede konkrétní důvody, o něž se jeho rozhodnutí opírá (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2006, č. j. 2 As 37/2006 - 63 dostupný stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí na www.nssoud.cz), nevypořádá se se všemi odvolacími námitkami (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 12. 2008, č. j. 8 Afs 66/2008 - 71), či neuvede důvody, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44). Nepřezkoumatelným pro nedostatek skutkových důvodů pak může být podle ustálené rozhodovací praxe rozhodnutí pro takové vady skutkových zjištění, která utvářejí rozhodovací důvody, typicky tedy tam, kde správní orgán opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem anebo tam, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny. Podle Městského soudu v Praze však žádná z těchto skutečností v posuzované věci nenastala.
55. Soud ověřil, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyložil své závěry způsobem, který nebrání jejich věcnému posouzení ze strany soudu. Žalovaný se sice výslovně nevyjádřil ke splnění třetí podmínky, avšak uvedl, z jakého důvodu rozhodl o zamítnutí žádosti, aniž považoval za nutné naplnění této podmínky zkoumat. Skutečnost, že žalovaný, resp. správní orgán I. stupně nepřítakali argumentaci žalobkyně, nezakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, nýbrž, jak bude rozvedeno dále, nezákonnost posouzení žádosti.

Zákonné podmínky pro provedení sterilizace

56. Mezi účastníky není sporné, že žalobkyně žádost o sterilizaci podepsala, což potvrdila i její zástupkyně u jednání soudu.
57. Žalobkyně v podané žalobě zejména namítá, že její žádosti o odškodnění mělo být vyhověno, neboť nebyla splněna podmínka písemného poučení o následcích a míře reparability provedeného zákroku, když tento nedostatek nemůže zhojit ani existence žádosti o provedení sterilizace, ani schválení této žádosti ze strany sterilizační komise. Žalobkyně poukázala i na to, že odbor zdravotní péče žalovaného ve svém písemném posouzení zdravotnické dokumentace žalobkyně ze dne 7. 9. 2022 výslovně upozornil na skutečnost, že písemné poučení ve smyslu § 11 směrnice se ve zdravotnické dokumentaci nenachází. Konkrétně v tomto dokumentu bylo uvedeno, že *„ze zdravotnické dokumentace není jednoznačné, že byla žadatelka o významu a důsledcích zdravotního výkonu sterilizace poučena.“*
58. V případech, kdy byla provedena sterilizace na zdravých pohlavních orgánech, bylo nutné, aby v souladu s § 27 odst. 1 zákona o péči o zdraví lidu a § 2 písm. b) až g) směrnice ve spojení s § 5 odst. 1 písm. b) směrnice žalobkyně o sterilizaci požádala a následně o ní rozhodla sterilizační komise.
59. Podle § 11 směrnice, na který zákon o zdraví lidu výslovně odkazuje, dále platilo, že po schválení sterilizace sterilizační komisí a před uskutečněním samotného sterilizačního zákroku podepíše osoba, u níž má být sterilizace provedena, popřípadě její zákonný zástupce (opatrovník), prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparabilní
60. Směrnice tedy vyžadovala tři kroky, které vedly k tomu, aby mohl být zákrok proveden. Prvním bylo podání žádosti, druhým schválení komisí a třetím byl podpis *Prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je sterilizační zákrok reparabilní.* Současně však podle zákona o péči o zdraví lidu měla být zároveň poučena o účelu a povaze poskytované zdravotní péče a každého vyšetřovacího nebo léčebného výkonu, jakož i o jeho důsledcích, alternativách a rizicích ve smyslu § 23 zákona o péči o zdraví lidu.
61. Soud poté, co se seznámil s obsahem spisového materiálu, ověřil, že ve spise se nachází listina nazvaná *Žádost o provedení sterilizace*, která je strojově předvyplněná a podepsaná žalobkyní. Strojově předvyplněný text uvádí: *„Jsem vdaná. Je mi 27 let. Mám 5 žijících dětí ve věku 12, 11, 10, 6 let. Nejmladší dcerce jsou 3 měsíce. Měla jsem povolenou 1 interrupci. Další děti si s manželem nepřejeme, proto žádám o sterilizaci.“*
62. Dále je zde založen *Revers*, ve kterém je napsáno, že pacientka svým podpisem potvrzuje, že *svobodně a bez nátlaku podstupuje navrženou operaci a svoluje, aby byla provedena takovým způsobem a v takovém znecitlivění, jak uzná operatér za vhodné.* *Revers* není žalobkyní podepsán.
63. Součástí zdravotnické dokumentace je i *Protokol o jednání sterilizační komise Krajské nemocnice v Ostravě.* Dle stanoviska členů komise žalobkyně splňovala podmínky k povolení sterilizace podle indikace XIV. odst. 3 přílohy směrnice. V rozhodnutí je uvedeno, že žádosti žalobkyně o sterilizaci se vyhovuje. Opis protokolu byl dle písemného sdělení, které je součástí tohoto protokolu, postoupen primáři ženského oddělení s tím, že tento seznámí žalobkyni s kladným vyřízením její žádosti a pozve ji k hospitalizaci

k provedení sterilizace, aby jí dal před zákrokem podepsat prohlášení, že s provedením sterilizace souhlasí a že bere na vědomí písemné poučení o tom, do jaké míry je tento zákrok reparabilní.

64. Nelze proto přistoupit na argumentaci žalovaného, že s ohledem na právní úpravu platnou v době provedené sterilizace postačilo, aby v té době byly žadatelky o sterilizaci poučeny pouze ústně.
65. Zdravotní dokumentace, která je součástí správního spisu, však neobsahuje žádný dokument o tom, co je sterilizace a v čem spočívá (*zneprůchodnění vejcovodů nebo jejich odstranění, zda je operativně reparabilní, zda může dojít k otěhotnění umělým oplodněním, její důsledky pro menstruační cyklus a sexuální život*). S ohledem na to, o jak závažný zákrok z hlediska jeho vlivu nejenom na zdraví, ale i na rodinný, sociální a psychický život žalobkyně jde, bylo nutné, aby žadatelka o sterilizaci byla o následcích řádně poučena. K tomu však v projednávané věci nedošlo, když ze spisu nevyplývá, že by žalobkyně byla poučena, a to nejenom o operačním zákroku, ale i o sterilizaci samotné, tj. o způsobu, jak bude zákrok proveden, jeho alternativách a všech důsledcích.
66. Závěr žalovaného, že žalobkyni byla informace o důsledcích sterilizačního výkonu, stejně tak jako o jeho ireparabilitě, známa a pokud danému zákroku nerozuměla, měla dostatečné množství času na to, aby se v případě jakýchkoliv nejasností obrátila na personál nemocnice, tedy musela vědět, o co žádá a zákonné podmínky tak byly splněny, je tak ve světle shora uvedeného zcela nesprávný. Zdravotní dokumentace navíc neobsahuje ani podpis žalobkyně, kterým by stvrdila souhlas s operací, jak na to správně upozornila ředitelka zdravotního odboru. Prohlášení nazvané: „Revers“ sice součástí zdravotnické dokumentace je, ale bez podpisu žadatelky nemá žádné účinky.
67. Soud proto rozhodně nemůže souhlasit se závěrem žalovaného uvedeným v napadeném rozhodnutí, že podepsáním Žádosti o provedení sterilizace byly splněny podmínky tehdy platného zákona o zdraví lidu. Zákonodárce výslovně uvádí v § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací, že *porušením právních předpisů a okolnostmi podle odstavce 1 se rozumí ... i skutečnost, že oprávněná osoba nebyla srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o svém zdravotním stavu a o účelu, povaze, předpokládaném přínosu, možných důsledcích a rizicích navrhovaného zdravotního výkonu a o jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích*.
68. Městský soud proto na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že žalobkyně nebyla ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací srozumitelným způsobem a v dostatečném rozsahu informována o účelu (nakolik je sterilizace jako antikoncepce stoprocentní), povaze (o způsobu provedení sterilizace tj. zneprůchodnění vejcovodů – jak? nebo jejich celé odstranění?), *možných důsledcích* (vliv na menstruační cyklus a sexuální život, možnost otěhotnět jen umělým oplodněním, které není zcela jisté, a které si bude muset hradit sama) a o *jiných možnostech řešení zdravotního stavu, jejich vhodnosti, přínosech a rizicích* (jiný druh antikoncepce jeho přínosy a rizika).
69. Městský soud proto dospěl k závěru, že absence poučení žalobkyně o míře reparability zákroku měla být důvodem pro poskytnutí jednorázové peněžní částky žalobkyni. Pokud žalovaný i přes tento nedostatek žádosti o odškodnění nevyhověl, je jeho rozhodnutí nezákonné.

70. Žalobkyně dále namítla, že nebyla splněna ani druhá podmínka pro to, aby bylo možné sterilizaci na zdravých pohlavních orgánech považovat za provedenou v souladu s tehdejší právní úpravou, neboť vyšetření žalobkyně proběhlo dne 21. 10. 1982, nicméně samotná žádost o provedení sterilizace je datována ke dni 22. 10. 1982. Dle žalobkyně k jejímu vyšetření o provedení sterilizace však mělo a mohlo zákonně dojít až teprve v návaznosti na podání žádosti. Žalobkyně dále uvedla, že podstoupila pouze jediné vyšetření, a to až teprve po nástupu do nemocnice dne 17. 11. 1982.
71. Podle § 8 směrnice „*Předseda komise bezodkladně zajistí u členů komise potřebné vyšetření osoby, u níž má být sterilizace provedena, a sdělí jí, popřípadě jejímu zákonnému zástupci (opatrovníku), kam a kdy se má dostavit k vyšetření. Potřebná odborná vyšetření je třeba provést tak, aby nejdéle do tří týdnů po obdržení žádosti měl předseda odborné posudky a mohl svolat komisi k projednání žádosti.*“
72. Soud vycházel z předložené dokumentace a ve shodě s žalovaným neshledává vyšetření, které proběhlo dne 21. 10. 1982, tedy den před podáním žádosti o sterilizaci, za postup, který by byl směrnicí vyloučen. Lze souhlasit, že účelem tohoto vyšetření je především zjištění zdravotního stavu žadatelky a také indikací a kontraindikací sterilizace, přičemž tyto informace byly členům sterilizační komise známy z příslušného chorobopisu žalobkyně a také právě z vyšetření ze dne 21. 10. 1982. Soud tak považuje provedení dalšího vyšetření pro účely jednání sterilizační komise za nadbytečné. Tedy, pokud další vyšetření již provedeno nebylo, nejde o nezákonnost postupu.
73. Žalobkyně dále uvedla, že napadené rozhodnutí je v rozporu s rozhodovací praxí žalovaného, která opakovaně potvrdila, že podmínky uvedené ve směrnici jsou kumulativního charakteru, a že právě absence poučení ve smyslu § 11 směrnice může založit odůvodněnost žádosti podle zákona o odškodnění protiprávních sterilizací. Žalobkyně odkázala na konkrétní případy, ve kterých se jednalo o sterilizaci provedenou na žádost pacientky (první podmínka) a po projednání a schválení žádosti sterilizační komisí (druhá podmínka).
74. K této námitce soud provedl u jednání důkaz jednotlivými žalobkyní předloženými rozhodnutími a uvádí, že každé rozhodnutí je třeba posuzovat individuálně ve všech souvislostech daného případu, kdy skutkové okolnosti v jednotlivých případech nejsou zcela shodné. Na druhou stranu připouští, že argumentace žalovaného týkající se nutnosti naplnění třetí podmínky dle § 11 Směrnice podporuje závěry soudu výše uvedené. Zároveň soud doplňuje, že právě s ohledem na výše uvedené závěry považoval již za nadbytečné posuzovat každý jednotlivý případ, neboť ani jejich posouzení by nebylo způsobilé na výše přijatých závěrech soudu nic změnit.
75. Pro úplnost soud uvádí, že nemohl přistoupit na argumentaci žalobkyně, pokud v podané žádosti o odškodnění, i u jednání soudu, poukazovala na to, že do nemocnice nastoupila proto, že jí bylo řečeno, že má na vaječnicích nějaký nález, který by mohl bez adekvátní léčby vést k silné otravě. Dále uvedla, že sice podepsala nějaký papír, ale nikdo jí nesdělil, že se jedná o souhlas s výkonem sterilizace. Soud považuje za nutné zdůraznit, že žalobkyně nerozporuje, že žádost o sterilizaci podepsala a nijak nerozporuje ani její obsah. Proto je velice pravděpodobné, že si byla vědoma toho, že sama požádala o provedení sterilizace. Navíc ze správního spisu, jehož součástí je i žalobkynina zdravotní dokumentace, vyplývá, že žalobkyně byla dopisem ze dne 9. 11. 1982 vyzvána k tomu, aby se dostavila na ženskou

ambulanci do nemocnice, neboť její žádost o sterilizaci byla komisí schválena. Vzhledem k tomu, že byla žalobkyně vyzvána, aby k přijetí do ústavního ošetřování vzala toto potvrzení s sebou, nelze než uzavřít, že žalobkyni musel být obsah tohoto dopisu znám a byla si tedy vědoma toho, že do nemocnice nastupuje právě z důvodu, že jí na její vlastní žádost bude provedena sterilizace.

Účel zákona o odškodnění protiprávních sterilizací

76. Závěrem žalobkyně uvedla, že ministr v napadeném rozhodnutí podle jejího názoru vůbec nezohlednil materiální stránku věci a primární a nejdůležitější účel zákona o odškodnění, kterým je odškodnění obětí protiprávních sterilizací, kterého již není možné jinak právně dosáhnout.
77. Soud ve shodě s důvodovou zprávou k zákonu o odškodnění nezákonných sterilizací předně zdůrazňuje, že protiprávní sterilizace představují závažný zásah do základních lidských práv, jako je právo na ochranu života a zdraví, právo na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí či právo na rodinný život. V tomto směru již dříve Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že státy mají pozitivní povinnost chránit fyzickou integritu pacientů a poskytnout obětem nedbalostních lékařských zákroků přístup k řízením umožňujícím jim v odůvodněných případech přiznat náhradu škody (rozsudek ze dne 2. 5. 2017 ve věci J. proti Chorvatsku, stížnost č. 30376/13). To platí tím spíše u úmyslných zásahů do fyzické integrity jednotlivce ze strany nemocnice nebo lékaře (rozsudek ze dne 2. 6. 2009 ve věci C. proti Rumunsku, stížnost č. 31675/04). A pozitivní povinnost státu chránit osoby před zakázaným špatným zacházením byla Evropským soudem pro lidská práva výslovně shledána také v kontextu sterilizace romské ženy bez informovaného souhlasu (viz rozsudek ze dne 8. 11. 2011 ve věci V. C. proti Slovensku, stížnost č. 18968/07). V naposledy citovaném rozsudku Evropský soud pro lidská práva konstatoval, že provedení sterilizace bez souhlasu dospělé osoby plně způsobilé k právním úkonům je neslučitelné s požadavkem na respektování svobody a důstojnosti lidské bytosti, což je jedna ze základních zásad, na nichž je založena Úmluva. Na základě toho dospěl k závěru, že způsob, jakým byla sterilizace provedena, byl způsobilý u stěžovatelky vzbudit pocity strachu, obav a méněcennosti, stejně jako dlouhodobého utrpení. Ačkoliv nic nenasvědčuje tomu, že by zdravotnický personál jednal s úmyslem špatně zacházet se žalobkyní, hrubě ignoroval její právo na sebeurčení a svobodnou volbu. Takové jednání vedlo k porušení čl. 3 Úmluvy, dle kterého nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.
78. Provedení nezákonné sterilizace tedy představuje razantní a nesouměřitelný zásah do základních práv ženy, u které byla provedena. A nelze rozporovat, že odpovědným za tyto protiprávní zákroky byl v daných případech stát. Důvodová zpráva k zákonu o odškodnění nezákonných sterilizací takto výslovně uvedla: „za jejich provádění je odpovědný stát, který nepřijal dostatečnou právní úpravu informovaného souhlasu s prováděním sterilizací, která by zaručovala důsledné dodržování práv pacientů, a umožnil tak jejich porušování. V některých případech pak dokonce sám stát, resp. jeho sociální pracovníci při výkonu sociální práce poškozené osoby motivovaly k podstoupení sterilizace jako eugenického opatření „v zájmu populace“. Rovněž za takové jednání je odpovědný stát. Právě stát by proto měl zajistit efektivní prostředek nápravy.“
79. S uvedeným konstatováním se soud naprosto ztotožňuje a považuje jej za přiznání státu o jeho selhání, včetně uvědomění si nezbytnosti vyvodit z tohoto pochybení odpovědnost.

Soud proto vnímá přijetí zákona o odškodnění nezákonných sterilizací jako pozitivní závazek státu odškodnit osoby, vůči nimž bylo v minulosti postupováno v rozporu s právem. Takto též důvodová zpráva přiléhavě konstatuje, že „další cíl pak směřuje k převzetí odpovědnosti státu za dříve způsobené zásahy do základních lidských práv. Vláda sice již dříve vyjádřila lítost nad prováděním sterilizací bez informovaného souhlasu, ovšem teprve ochota státu oběti těchto činů odškodnit, projevená v podobě přijetí předkládaného zákona, může být chápána jako skutečné převzetí odpovědnosti za dřívější porušování lidských práv. Teprve tento odpovědný postoj může vést k nezbytnému vyrovnání se se skutečností, že v České republice k popsáním neoprávněným zásahům docházelo, a k jasnému vyjádření, že provádění protiprávních sterilizací, jak jsou popsány mimo jiné ve Stanovisku VOP, představuje jednání, které současný stát považuje za nepřijatelné.“

80. Zákon o odškodnění nezákonných sterilizací tedy představuje normotvorné vyrovnání se státu s jeho předchozími pochybeními, které vedly k razantnímu zásahu do základních práv žen, u kterých byla provedena sterilizace bez patřičného souhlasu. Stát prostřednictvím přijatého zákona uznal své pochybení a deklaroval, že je připraven za tuto chybu vyplatit poškozeným osobám odškodnění, které by alespoň zčásti zmírnilo útrapy jim způsobené. Uvedená východiska přitom musí nalézt odraz při interpretaci a aplikaci přijatého zákona. Prostředek nápravy se nenaplnuje pouze zákonnou kodifikací možnosti požádat o odškodnění za nezákonně provedenou sterilizaci, ale právě až aplikací tohoto zákona na jednotlivé případy. V každém jednotlivém případě musí mít žalovaný na mysli skutečnost, že to byl stát, kdo v minulosti selhal, přičemž vyjádření vůle odčinit nastalé pochybení musí nalézt odraz ve způsobu jeho rozhodování a v přístupu k žadatelkám. Rozhodující správní orgán musí mít na paměti, že možnost získání odškodnění musí představovat efektivní prostředek nápravy, po kterém volá důvodová zpráva.
81. Ve světle shora uvedených východisek soud posoudil žalobou napadená rozhodnutí a dospěl k závěru, že argumentace ministra zdravotnictví a správního orgánu I. stupně se mýlí s účelem zákona o odškodnění nezákonných sterilizací, a je také v rozporu se zákonem o odškodnění protiprávních sterilizací.

Závěr a náklady řízení

82. Jelikož soud shledal žalobu důvodnou, zrušil napadené rozhodnutí pro nezákonnost podle § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Soud současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu I. stupně podle § 78 odst. 3 s. ř. s., neboť zjištěná pochybení souvisí s posouzením důvodnosti žádosti, a tedy s povinností, která primárně tíží správní orgán I. stupně. V dalším řízení bude žalovaný vázán právním názorem soudu vysloveným výše (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), tedy, že ze zdravotnické dokumentace vyplývá, že žalobkyně nebyla řádně poučena ve smyslu tehdejší úpravy, resp. řádně informována ve smyslu § 3 odst. 2 zákona o odškodnění protiprávních sterilizací, a tedy splňuje podmínky pro nárok na odškodnění za nezákonně provedenou sterilizaci.
83. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto jí soud přiznal vůči žalovanému právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení. Ty jsou tvořeny s ohledem na to, že žalobkyně je osvobozena od soudního poplatku ze zákona, pouze odměnou za její zastoupení advokátem za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci, sepsání žaloby a účast na jednání), tedy 9 300 Kč, a tři režijní paušály po 300 Kč podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4

vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 10 200 Kč, a dále částkou 2 142 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 57odst. 2 s. ř. s.).

84. Za důvodně vynaložené soud nepovažoval náklady na repliku k vyjádření žalovaného ze dne 31. 5. 2023, neboť v ní žalobkyně pouze zopakovala již dříve předestřenou argumentaci. Za účelně vynaložený náklad pak soud nepovažoval ani sdělení z 2. 5. 2023, ve kterém žalobkyně pouze sdělila, že trvá na jednání a své vyjádření zašle soudu ve stanovené lhůtě, ani sdělení ze dne 29. 1. 2024, které je v podstatě pouze doručením zprávy ombudsmana ze dne 21. 11. 2023, když odkaz nového právního zástupce na vyjádření přechozího zástupce nelze dle soudu za účelně vynaložený náklad ve smyslu advokátního tarifu také považovat.
85. Celková výše žalobkyni přiznaných nákladů tak činí 12 342 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen žalobkyni zaplatit do 30 dnů od právní moci toho rozsudku, a to k rukám jejího právního zástupce.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: [www.nssoud](http://www.nssoud.cz)

Praha 26. března 2024

Mgr. Marek Bedřich, v. r.
předseda senátu

